

Utbildningsinspektion i Blackebergsskolan, förskoleklass, grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	4
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Blackebergsskolan den 31 januari–1 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Blackebergsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Blackebergsskolan intervjuades elever, personal, rektorn och företrädare för huvudmannen samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass, årskurs 2 och 5. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Blackebergsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	121
Förskoleklass	27
Grundskola	149

Blackebergsskolan tillhör Bromma stadsdelsnämnd. Fram till årsskiftet 2006/2007 bildade Blackebergsskolan tillsammans med Södra Ängby skola en resultatenhet.

I anslutning till Blackebergsskolan finns fritidshem. Verksamheten i skolbarnsomsorgen ingår inte i denna rapport utan bedöms i kommunrapporten.

I skolan finns en s.k. förberedelseklass, en stadsdelsgemensam särskild undervisningsgrupp för elever i årskurs 1–5 som nyligen anlänt till Sverige.

Verksamheten bedrivs i åldershomogena grupper. Elever och personal är organiserade i arbetslag. Rektorn och tre arbetslagsledare utgör skolans ledningsgrupp.

Under hösten 2006 genomförde Skolverkets akutgrupp tillsyn i Blackebergsskolan. Tillsynen inriktades på att utreda om skolans styrning och ledning fungerade tillfredsställande. Beslut fattades 2006-10-24 (dnr 51-2006:2841). Inom ramen för Skolverkets inspektion i Blackebergsskolan har uppföljning genomförts för att utröna om Stockholms kommun, Bromma stadsdelsnämnd, vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med situationen i Blackebergsskolan (beslut 2007-06-20, dnr 51-2007:1852). I föreliggande rapport redovisas Skolverkets ställningstaganden.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Blackebergsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna konstaterar att det i Blackebergsskolan finns en kunnig och engagerad personal och på flera områden erbjuder skolan en verksamhet av god kvalitet. Goda exempel finns på hur skolan arbetar med värdegrundsfrågor i de tidiga skolåren. Elever har hög tilltro till de vuxna i skolan och både elever och föräldrar uppfattar att det finns en trygg arbetsmiljö i skolan.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser. Inspektörerna ser att avsaknaden av ett tydligt pedagogiskt ledarskap fått konsekvenser för verksamhetens kvalitet. I Blackebergsskolan är undervisningen i ringa utsträckning anpassad till elevers olika behov, förutsättningar och sätt att lära. Följden blir att elever av olika skäl inte klarar undervisningen utan bedöms vara i behov av olika former av stöd. Anpassningar av undervisningen inbegriper också utmaningar för eleverna. Inspektörerna ser att verksamheten i Blackebergsskolan inte stimulerar alla elevers utveckling och lärande. Det finns exempel på att undervisningen är likformad och inte tillvaratar elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper.

I Blackebergsskolan saknas systematiska uppföljningar och analyser av skolans samlade resultat. Inspektörerna bedömer att det är av stor vikt att skolan i betydligt högre utsträckning bedriver ett målmedvetet förbättringsarbete som syftar till att öka elevernas måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör ingen systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för elever i den så kallade Studion och i så kallad förberedelseklass tas inte i enlighet med författningarna (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång för elever i så kallad förberedelseklass tas inte i enlighet med författningarna (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elever i behov av studiehandledning på modersmål får inte detta stödbehov tillgodosett (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen saknar bedömning av i vilken mån de nationella målen uppnåtts samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Elevens val ges inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Elevernas inflytande över det egna lärandet bör öka.
- Skolan bör i högre utsträckning anpassa undervisningen till de enskilda eleverna för att främja deras olika behov, förutsättningar och sätt att lära.
- Åtgärdsprogrammets kvalitet bör förbättras.
- Kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras.
- Skolan bör förbättra sitt kvalitetsarbete så att de uppföljningar som görs också leder till förbättringar på skolnivå.
- Rektorn bör ta ett större ansvar för skolans pedagogiska ledning.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper, normer och värden

Utbildningen i förskoleklass skall ge möjlighet till utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklassen arbetar med elevernas

språkutveckling och förståelse för matematiska begrepp. Med utgångspunkt i elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper erbjuds ett arbete där fantasi och lek har stor betydelse. Inspektörerna bedömer att eleverna i förskoleklass ges goda möjligheter att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

Elever har i viss utsträckning kännedom om målen för utbildningen. Inspektörerna vill särskilt framhålla arbetet i årskurs 2 där eleverna har god kännedom om mål att uppnå inte enbart i svenska, matematik och engelska, utan också i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen.

I Blackebergsskolan finns ingen aktuell dokumentation som visar en samlad bild av skolans resultat vare sig inom området kunskaper eller inom området normer och värden. Uppföljningar av elevernas kunskapsutveckling sker på individnivå. Dessa uppföljningar används som underlag för utvecklingssamtalet och för att uppmärksamma stödbehov. Inspektörerna bedömer det som en brist att skolan inte gör någon systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Detta måste skolan åtgärda.

I skolan genomförs enkäter för att ta reda på elevers och föräldrars nöjdhet med skolan. Frågor ställs bl.a. om trygghet, trivsel och inflytande. Inspektörerna kan konstatera att resultaten inte används för att utveckla skolans verksamhet. Vare sig personal eller föräldrar känner till resultaten och särskilt föräldrar efterfrågar information om resultaten och vilka förbättringar dessa leder till. Inspektörerna påpekar vikten av att skolan gör systematiska uppföljningar av skolans arbete så att dessa kan ligga till grund för hur skolan planerar sin verksamhet så att eleverna ges möjlighet att utveckla de kvaliteter som uttrycks i läroplanens mål att sträva mot.

I Blackebergsskolan har eleverna inflytande över verksamheten genom klassråd och elevråd. Elever uppfattar att de har möjligheter till inflytande över t.ex. inköp av nya lekredskap till skolgården. Inspektörerna konstaterar att inflytande över det egna lärandet är mycket begränsat. Enligt läroplanen skall undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. För att eleverna skall utveckla sin förmåga att utöva inflytande och vilja att ta ansvar måste de också ges möjlighet att pröva detta i den dagliga undervisningen. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över det egna lärandet bör öka.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I Blackebergsskolan genomförs olika aktiviteter i syfte att skapa en god arbetsmiljö. Genom lek och samarbetsövningar sätts fokus på elevernas sociala och emotionella utveckling och inspektörerna har tagit del av goda exempel på insatser för att möta pojkars och flickors olika behov och intressen. Elever har en hög medvetenhet om det arbete skolan bedriver och de anser att arbetet också

har effekt. Inspektörerna kan dock konstatera att de yngre eleverna är mer positiva än de äldre. De äldre eleverna menar att de vet hur de ska svara på lärarens frågor i samtal om hur man skall uppträda mot varandra, men att bemötandet av kamrater på skolgården utgår från andra normer och att kränkningar kan förekomma där. Elever har en hög tilltro till de vuxna i skolan och de vet vart de skall vända sig om något händer. Rutiner finns både för ett förebyggande arbete och akuta insatser och dessa är väl kända av både föräldrar och elever. Det finns dock föräldrar som uppfattar att personalens agerande skiljer sig åt och att det därför är viktigt att vända sig till "rätt person" för få till stånd en förändring när skolmiljön inte uppfattas som trygg eller när arbetsro saknas i klassrummet. Även elever menar att en del lärare inte markerar gränserna om elever bryter mot skolans regler. Enligt inspektörerna sker ett medvetet arbete för att skapa en god arbetsmiljö som i många stycken är av god kvalitet, men enhetlighet och samsyn saknas kring skolans värdegrund. Inspektörerna påpekar vikten av att skolan utvecklar ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med normer och värden och att skolan intensifierar arbetet mot kränkningar så att alla elever kan känna sig trygga. Det är också viktigt att det finns en progression i arbetssätt och arbetsformer genom skolåren så att de äldre eleverna också får utmaningar i värdegrundsfrågor.

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som trädde i kraft den 1 april 2006, skall varje skola ha en likabehandlingsplan som beskriver hur skolan aktivt och målinriktat arbetar för att förhindra och motverka alla former av kränkande behandling. I förordningen som trädde i kraft den 15 oktober 2006 tydliggjordes kravet på att barn och elever skall medverka i arbetet med likabehandlingsplanen. I Blackebergsskolan finns en likabehandlingsplan. I planen beskrivs det förebyggande arbetet samt hur skolan agerar då mobbning uppstår. Planen omfattar dock inte samtliga diskrimineringsgrunder. Den saknar också beskrivningar av vilka insatser som skall påbörjas och genomföras under det kommande året samt hur dessa skall följas upp. Likaså saknas vuxen-elevperspektiv då det handlar om rutiner för akuta åtgärder om kränkningar inträffar. Eleverna har heller inte givits möjlighet att medverka i framtagandet av likabehandlingsplanen. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan. Detta måste skolan åtgärda.

Individanpassning och stöd

Enligt läroplanen innebär en likvärdig utbildning bl.a. att alla elever skall ges möjlighet att nå målen för utbildningen. Vägarna till målen kan dock utformas på olika sätt med utgångspunkt i elevers olika behov och förutsättningar. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

I Blackebergsskolan sker individanpassning i ringa omfattning. Det förekommer att elever under några arbetspass i veckan får välja bland olika arbetsuppgifter som de kan arbeta med i egen takt. Elevernas inflytande är dock mycket begränsat då innehåll och arbetsuppgifter bestäms av läraren. Inspektörerna konstaterar att undervisningen i hög utsträckning styrs av lärobokens målsättningar och innehåll. I anpassningen bör elevernas inflytande över sitt lärande samt kännedom om målen utgöra viktiga delar. Goda exempel finns i skolan på anpassningar som också ger elever möjlighet till inflytande. I årskurs 2 sker ett föredömligt arbete där lärare med utgångspunkt i samtal om målen för utbild-

ningen med elev och förälder, ger eleven möjlighet att reflektera över det egna sättet att lära och också låter eleven pröva olika sätt att lära. Anpassningar utifrån elevens förutsättningar, behov och sätt att lära inbegriper också utmaningar för elever. Inspektörerna ser att verksamheten i Blackebergsskolan inte stimulerar alla elevers utveckling och lärande. Detta gäller inte minst elever i s.k. förberedelseklass där undervisningen är likformad och inte tillvaratar elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper. Konsekvensen av att undervisningen i Blackebergsskolan i ringa utsträckning är anpassad till elevers olika behov och förutsättningar och i hög grad är lika för alla, är att elever som av olika skäl inte klarar undervisningen bedöms vara i behov av olika former av stöd. Dessa stödbehov uppfattar skolan i begränsad omfattning kunna tillmötesgå inom klassens ram. För dessa elever, menar skolan, ges stöd bäst i annan typ av verksamhet t.ex. för att få lugn och ro, för att arbeta i mindre grupp eller för att arbeta i ett långsammare tempo. Verksamheten i grundskolan skall organiseras så att eleverna i huvudsak har en sammanhållen och gemensam studiegång. Elever med behov av specialpedagogiska insatser skall ges särskilt stöd. Sådant stöd skall i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Inspektörerna bedömer att skolan i högre utsträckning bör anpassa undervisningen till de enskilda eleverna för att främja deras olika behov, förutsättningar och sätt att lära.

I Blackebergsskolan finns ett elevhälsoteam vilket består av rektorn, skolsköterska, psykolog och specialpedagog. I en arbetsgång beskrivs hur elevhälsoarbetet skall bedrivas. Huvudansvaret för att uppmärksamma stödbehov och att arbeta med individanpassning och stöd finns i arbetslaget. Först när arbetslaget uttömt sina resurser skall ansökan göras till elevhälsoteamet. Inspektörerna bedömer att rutiner finns för att uppmärksamma olika stödbehov och att kompetens finns i elevhälsoteamet för att möta elever i behov av särskilt stöd. Vid inspektionsbesöket var en verksamhet kallad Studion under uppbyggnad. Den specialpedagogiska kompetens som är knuten till Studion skall också fungera som resurs för övrig personal t.ex. med handledning och konsultation i elevärenden.

Särskilda stödinsatser skall ges till elever som befaras att inte nå målen och om de är i behov av specialpedagogiska insatser. Rektorn skall fatta beslut om sådant stöd och se till att åtgärdsprogram upprättas för dessa elever. I skolans arbete med att upprätta åtgärdsprogram ser inspektörerna behov av förbättringsinsatser. I åtgärdsprogrammen saknas utvärderingsbara och konkreta mål som eleven skall uppnå. I åtgärder läggs stort ansvar på eleven och hemmet, skolans åtaganden är dock osynliga eller otydliga. Kopplingar till de nationella målen i läroplanen och kursplanerna saknas helt. Uppföljningar saknas också där nya målsättningar kan ta sin utgångspunkt. Inspektörerna bedömer att kvaliteten i åtgärdsprogrammen bör förbättras.

Särskilt stöd skall i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen, eller den styrelsen delegerat beslutet till, fattar efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Beslutet kan överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. I Blackebergsskolan bedrivs undervisningen förutom i åldershomogena klasser, också i särskilda undervisningsgrupper. Några elever har hela sin skolgång förlagd till Studion. I Blackebergsskolan finns också en stadsdelsgemensam s.k. förberedelseklass där elever som är nyanlända till Sverige får sin undervisning. I denna grupp får elever undervisning i skiftande omfattning och längd

beroende på kunskaper, ålder och andra förutsättningar. Denna grupp tar emot elever i årskurs 1 t.o.m. årskurs 5. Eleverna integreras successivt i den ordinarie undervisningen efter bedömning av deras möjligheter att följa undervisningen. Tiden i förberedelseklass varierar mellan några månader upp till ett par år. För elever placerade i Studion och i förberedelseklass saknas beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Inspektörerna bedömer detta som en brist som måste åtgärdas. För vissa elever innebär placering i förberedelseklass att de inte följer timplanen och därmed har en anpassad studiegång. Beslut om anpassad studiegång saknas vilket också måste åtgärdas. För elever i förberedelseklass saknas också åtgärdsprogram för de olika stödåtgärder som eleverna har. Även detta är en brist som måste åtgärdas.

Studiehandledning på modersmålet är en stödåtgärd som elever med annat modersmål än svenska kan vara berättigade till. Behovet av denna stödåtgärd bedöms av rektorn. Av intervjuutsagor framkommer att studiehandledning i viss utsträckning ges till elever i förberedelseklass, men att betydligt fler elever behöver det. Inspektörerna bedömer det som en brist att alla elever som behöver studiehandledning på modersmål inte får denna stödåtgärd tillgodosedd. Detta måste skolan åtgärda.

Utvärdering av lärandet, kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt grundskoleförordningen skall ett utvecklingssamtal genomföras minst en gång per termin i syfte att informera eleven och dennes vårdnadshavare om elevens skolgång. Denna information bör grunda sig på en utvärdering av elevernas utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Skolan har lokala konkretiseringar av mål att uppnå i de nationella kursplanerna, i skolan kallad kravnivåer. Dessa kravnivåer presenteras för föräldrar i samband med föräldramöten. I utvecklingssamtalet relateras informationen om elevernas kunskapsutveckling till dessa kravnivåer. Elever och föräldrar uppfattar att skolan ger tydlig information om elevernas kunskapsutveckling. Likaså kan skolan ge förslag på åtgärder för att elever ytterligare skall utveckla sitt lärande. Föräldrar efterlyser dock att skolan i högre utsträckning också omsätter förslagen på andra metoder eller material i praktisk handling i arbetet tillsammans med eleven för att ytterligare stimulera elevernas lärande och utveckling.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättandet av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en individuell utvecklingsplan skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, SKOLFS 2006:10. I de allmänna råden står att den individuella utvecklingsplanen skall vara framtidsytande, det vill säga att eleven ses som en aktör som vill och kan utveckla sitt lärande och vars förmågor och styrkor skall lyftas fram och stärkas. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna har tagit del poängterar elevernas svagheter och tillkortakommanden och utgår inte från vad eleverna kan och vad som bör utvecklas. Kopplingar till de nationella målen i läroplanen och kursplanerna saknas. Också i de individuella utvecklingsplanerna kan inspektörerna se att stort ansvar läggs på eleven och hemmet för att utveckling och lärande skall ske. Inspektörerna bedömer att kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras.

En skolas kvalitetsarbete skall kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse samt att vidta lämpliga åtgärder. För att förbättringar skall bestå och kvaliteten höjas behöver utvecklingen följas över tid. Tidigare i rapporten har inspektörerna påtalat vikten av att genomföra systematiska uppföljningar i syfte att utveckla skolans verksamhet så att fler elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen. I Blackebergsskolan saknas systematiska uppföljningar och analyser av skolans samlade resultat. Lärare följer upp elevers kunskapsutveckling med hjälp av olika metoder och material, bl.a. läsutvecklingsschema (LUS) och nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska i årskurs 5. Dessa uppföljningar sker på individ- och gruppnivå, men kan dock inte bedömas som en systematisk uppföljning på skolnivå av elevernas lärande och utveckling. Inspektörerna bedömer att skolan därför bör förbättra sitt kvalitetsarbete så att de uppföljningar som görs leder till förbättringsinsatser på skolnivå. Ett verktyg i detta arbete är kvalitetsredovisningen. Inspektörerna har tagit del av kvalitetsredovisningen för år 2006 för Blackebergsskolan och Södra Ängby skola. I denna finns endast fragmentariska redovisningar av resultat från Blackebergsskolan och analys och bedömning av måluppfyllelsen saknas också. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte motsvarar förordningens krav.

Ledning och kommunikation

Inom ramen för Skolverkets inspektion har uppföljning genomförts för att utvärdera om Stockholms kommun, Bromma stadsdelsnämnd, vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med situationen i Blackebergsskolan. I avsnittet nedan redovisas Skolverkets ställningstaganden.

Enligt skollagen skall rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare anges i läroplanen att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Blackebergsskolan bildade tidigare en resultatenhet tillsammans med Södra Ängby skola. Från och med årsskiftet 2006/2007 utgör Blackebergsskolan en egen resultatenhet med en egen rektor. En ny rektor har rekryterats. Vid inspektionsbesöket finns en tillförordnad rektor för Blackebergsskolan i avvaktan på tillsättning av den nya rektorn. Inspektörerna bedömer att de åtgärder huvudmannen för utbildningen vidtagit avseende skolans styrning och ledning skapar förutsättningar för att verksamheten i Blackebergsskolan skall kunna bedrivas i enlighet med författningarna.

Rektorn och tre arbetslagsledare utgör skolans ledningsgrupp. Inspektörerna bedömer, utifrån den korta tid som den tillförordnade rektorn funnits på skolan, rektorn förtrogen med verksamheten. I ett dokument beskrivs arbetslagsledarens ansvarsområden. Enligt detta dokument skall arbetslagsledaren leda och stimulera den pedagogiska utvecklingen inom arbetslaget. I intervjuutsagor framkommer att Blackebergsskolan under längre period saknat och efterfrågat en tydlig pedagogisk ledning och att fora för diskussioner om hur verksamheten kan utvecklas på skolnivå inte har funnits. De diskussioner och samtal som förekommit har stannat vid hur enskilda pedagoger löser vardagliga problem inom arbetslaget. Inspektörerna konstaterar att det i Blackebergsskolan finns en kunnig och engagerad personal, men i brist på pedagogisk ledning och utmaning saknas förutsättningar för att verksamheten som helhet inriktas mot de

nationella målen. Det är viktigt att beakta att någon annan inte kan ta över det ansvar och de skyldigheter rektorn har enligt författningarna. Det är också rektorn som har ansvar för att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör. Inspektörerna bedömer att rektorn bör ta ett större ansvar för skolans pedagogiska ledning.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I Blackebergsskolans timplan finns tid för elevens val i årskurs 2–4. I årskurs 5 skall enligt timplanen elevens val erbjudas veckovis. I intervjuutsagor framkommer att elevens val förekommit sporadiskt men att i de aktiviteter som ordnats inte givits utrymme för eleverna att göra egna val. Inspektörerna bedömer att skolan inte följer författningarna krav gällande elevens val. Detta är en brist som måste åtgärdas.

Enligt Skolverkets statistik för år 2005 var 50,7 procent av eleverna berättigade till modersmålsundervisning. Av dessa deltog 86,8 procent av eleverna i undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolan har goda rutiner för att tillgodose elevernas behov av modersmålsundervisning. Tillgången bedöms också som god. Det förekommer dock att elever som har rätt till modersmålsundervisning inte fått sådan trots att eleven anmält önskemål om detta till skolan. Inspektörerna påpekar vikten av att följa upp de fall där elever inte får undervisning som eleven har rätt till.

Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan och egna betygskriterier. Utbildningen i svenska som andraspråk syftar till att elever med annat modersmål än svenska skall uppnå förstaspråksnivå i svenska. Därmed ges de förutsättningar att leva och verka i det svenska samhället på samma villkor som elever med svenska som modersmål. Rektorn fattar beslut om en elev behöver undervisning i svenska som andraspråk, vilken då ersätter undervisningen i svenska. I Blackebergsskolan anordnas ämnet svenska som andraspråk endast i s.k. förberedelseklass. Därutöver ges stöd i ämnet svenska. Inspektörerna bedömer detta som en brist som måste åtgärdas.

Personal

Enligt Skolverkets statistik för år 2005 var antalet lärare med pedagogisk utbildning i Blackebergsskolan 5,9 per 100 elever. Motsvarande siffra för riket var 6,8 lärare per 100 elever. Det finns en kompetent och erfaren personal och lärarna har med några undantag utbildning för den undervisning de bedriver. Vid inspektionsbesöket saknades lärare med utbildning i slöjd, musik samt idrott och hälsa. Inspektörerna påpekar vikten av att skolan intensifierar sina ansträngningar att rekrytera personal med utbildning i dessa ämnen.

Personalen erbjuds i viss utsträckning kompetensutveckling. Inspektörerna påpekar vikten av att den kompetensutveckling som erbjuds utgår från kartläggningar av skolans behov så att kompetensutveckling blir en del i skolans förbättringsarbete för en ökad måluppfyllelse.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Kerstin Levin

Birgitta Knutsson Rohdin